

แถลงการณ์
ไม่เกิดเศรษฐกิจ
การให้การดูแล
ถ้าปราศจาก
ลูกจ้างทำงาน
บ้าน!

awid

ในฐานะขบวนการสตรีนิยมและขบวนการแรงงาน ด้วยความสมานฉันท์ พวกเราขออธิบายประเด็นต่อไปนี้ ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ร่วมของพวกเราที่มีต่อเศรษฐกิจการให้การดูแล (care economies) ที่มีสิทธิของลูกจ้างทำงานบ้านเป็นศูนย์กลาง:

1

พวกเราขอปฏิเสธแนวทางเครื่องมือนิยมที่ “ลงทุน” ในระบบเศรษฐกิจการให้การดูแลโดยไม่ให้ความสำคัญกับสิทธิ เสี่ยงและความเป็นผู้นำของลูกจ้างคนทำงานบ้าน การต่อสู้พื้นฐานควรเป็นไปเพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์: ไม่มีงานใดต่ำต้อย ไม่มีงานใดที่สกปรก พวกเราไม่ใช่ทาส พวกเราเป็นคนทำงาน พวกเราเป็นมนุษย์และมีสิทธิมีเสียง

พวกเรามองเห็นอนาคตที่งานดูแลไม่ใช่ภาระของคนส่วนน้อยที่ต้องแบกอีกต่อไป แต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน การปลดแอกแรงงานทุกคนเชื่อมร้อยกัน พวกเราเรียกร้องให้สังคมกระจายงานดูแลและสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในชีวิตทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องแบกรับภาระจากความคาดหวังที่ว่า ผู้อพยพ คนผิวดำ ชาวทลิต และสตรีชายขอบทุกคนควรเป็นผู้ทำงานดูแล

2

3

พวกเราเห็นว่าการต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติและการแบ่งแยกชนชั้นเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ของลูกจ้างทำงานบ้านเพื่อปลดแอกจากระบบกดขี่ ทั้งในบริบทภูมิภาคและสภาพท้องถิ่นที่เป็นอยู่

พวกเรามีจุดยืนว่า งานช่วยเหลือหล่อเลี้ยงชีวิตทุกรูปแบบเป็นงานดูแล ไม่ว่าจะทำในบ้านหรือนอกบ้าน ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม และเพื่อนายจ้างหรือประโยชน์ของรัฐหรือเอกชน

4

5

พวกเราพยายามที่จะรื้อโครงสร้างลำดับชั้นที่ใช้กำหนดทักษะและคุณค่าระหว่างงานให้การดูแลและงานอื่นๆ ที่ถือว่ามีค่าในระบบเศรษฐกิจที่เน้น "ผลิตภาพ" และระหว่างงานให้การดูแลกับงานบ้าน เราขอท้าทายความคิดที่ว่า บ้านเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่ปราศจากการคุ้มครองสิทธิแรงงานและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

ลูกจ้างทำงานบ้านต้องสามารถใช้สิทธิด้านสุขภาพทางเพศ สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์และสุขภาวะ มีเสรีภาพในร่างกาย ได้อย่างเต็มที่ สามารถควบคุมและตัดสินใจอย่างอิสระและโดยมีข้อมูลในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศ การเจริญพันธุ์ โดยปราศจากความรุนแรง การบีบบังคับและเลือกปฏิบัติ

6

7

ลูกจ้างทำงานบ้านควรได้รับการดูแลด้วยเช่นกัน และต้องสามารถเข้าถึงการให้การดูแลสาธารณะ รวมถึงการดูแลเด็ก เพื่อหยุดวงจรการแบกรับภาระงานดูแลสองเท่า

พวกเราขอยืนยันว่างานดูแลต้องได้รับการยอมรับ จ่ายค่าตอบแทน และทำร่วมกันภายในชุมชนของเรา โดยตระหนักว่าการดูแลชีวิตเป็นสิทธิมนุษยชนและเป็นประโยชน์สาธารณะ

8

9

พวกเราจะต้องสู้ร่วมกันเพื่อยกเลิกระบบกดขี่เช่นระบบคาฟาลา (Kafala) ในตะวันออกกลางที่ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์และบังคับแรงงานข้ามชาติที่ทำงานบ้าน มันต้องหยุดเสียที เราทุกคนสมควรที่จะมีชีวิตที่อิสระ

นอกเหนือจากการคุ้มครองทางกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งรวมถึงกรอบการทำงานภายใต้องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ที่จำกัดความค่าจ้างที่มีคุณค่า เราจำเป็นต้องพัฒนาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและปรับเปลี่ยนทัศนคติของนายจ้าง รัฐบาล และสังคมโดยรวม

10

**พวกเราขอเรียกร้องให้
ขบวนการสตรีนิยมและ
ขบวนการทางสังคมร่วม
กันเรียกร้องให้มีการคิด
เกี่ยวกับเศรษฐกิจการ
ให้การดูแลเสียใหม่ โดย
มีศูนย์กลางอยู่ที่การ
ตระหนักถึงสิทธิ ตัวแทน
และความเป็นผู้นำของ
ลูกจ้างทำงานบ้าน**

แถลงการณ์ของ เราเป็นการโต้ตอบ บริบทที่ซับซ้อน ดังนี้

งานบ้านและงานให้การดูแลได้รับความสนใจเป็นอย่างมากหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วโลก เนื่องจากเป็นหนทางที่ช่วยขับเคลื่อนโลกให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์หลาย ๆ ด้านที่มาบรรจบกันในระดับโลก [ธนาคารโลก](#) [กองทุนการเงินระหว่างประเทศ](#) และสถาบันพหุภาคีอื่น ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของงานดูแลและงานบ้านในการต่อลมหายใจให้เศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม เราวิเคราะห์ว่าการให้การยอมรับนี้ส่วนใหญ่มักใช้แนวคิดแบบเครื่องมือนิยม (เช่น มองงานดูแลว่าช่วยต่อลมหายใจเศรษฐกิจที่ 'มีผลผลิตภาพ' ให้ยืนยาวออกไป) โดยเน้นการแสวงหากำไรจากงานดูแล ทว่ากลับไม่ยอมรับงานดูแลว่าเป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชนและประโยชน์สาธารณะ หรือไม่ให้การยอมรับและสิทธิแก่ลูกจ้างที่ถือเป็นคนส่วนใหญ่ที่ทำงานในภาคส่วนนี้

แรงงานทำงานบ้านถูกประเมินค่าต่ำเกินไปเพราะเป็นแรงงานสตรี เศรษฐกิจของผู้ให้การดูแลยังคงถูกกำหนดโดยประวัติศาสตร์ด้านเชื้อชาติ วรรณะ และวัฒนธรรมอาณานิคม จากอดีตถึงปัจจุบัน ภาระงานดูแลตกอยู่กับผู้หญิงยากจน แรงงานข้ามชาติ คนผิวสี และหญิงชาวทลิตอย่างไม่สมส่วน ส่วนใหญ่ มักไม่มีการรับรู้เรื่องการบรรจบกันระหว่างความแตกต่างทางเชื้อชาติ วรรณะ ชนชั้น และเพศวิถีในงานดูแลและงานบ้านเมื่องานดูแลนี้ได้รับการยอมรับผ่านช่องทางนโยบายหรือกฎหมายที่มุ่งหวังจะมาจัดระเบียบภาคส่วนนี้ ทว่ารูปแบบการเลือกปฏิบัติที่มาบรรจบกัน (intersecting forms of discrimination) นี้ต่างหากที่เป็นที่มาของความไม่เท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ แรงงานทำงานบ้านยังคงถูกลดทอดคุณค่า ไม่ได้รับการยอมรับ และถูกเพิกเฉย เพราะถูกมองว่าเป็นงานของผู้หญิงชายขอบและยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน เมื่อวิกฤตสภาพภูมิอากาศและวิกฤตเศรษฐกิจทำให้เงินเฟ้อสูงขึ้นและค่าจ้างตกต่ำ แรงงานทำงานบ้านจึงถูกบังคับให้ยอมรับค่าจ้างและสภาพการทำงานที่กดขี่ขูดรีดในขณะที่ต้องแบกรับภาระการดูแลมากขึ้น

**ในบางประเทศ มรดกแห่งความเป็นทาสยังคงดำรงอยู่สำหรับ
ลูกจ้างทำงานบ้านที่ถูกกดขี่ทางชนชั้นวรรณะ จากกฎที่ร่างกาย
ของพวกเขาถูกเชื่อมโยงกับแนวคิดความไม่บริสุทธิ์ของศาสนา
พราหมณ์ นายจ้างในวรรณะที่มีอำนาจในมือมักว่าจ้างคนงาน
ชาวทาสให้ทำความสะอาดด้วยค่าตอบแทนที่ต่ำ ทั้งปฏิเสธที่
จะปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างมีศักดิ์ศรี และมักใช้ความรุนแรงกับ
พวกเขา นายจ้างยังไม่ให้สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานแก่
คนงาน เช่น ห้องน้ำ น้ำ หรืออาหารในที่ทำงาน**

ลูกจ้างคนทำงานบ้านผิวดำที่รวมตัว
จัดตั้งได้ทำงานประสานการบรรจบ
กันระหว่างสิทธิแรงงานและขบวนการ
ปลดแอกคนผิวดำมานานแล้ว โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในละตินอเมริกา ในประเทศ
ต่างๆ เช่น บราซิล และโคลอมเบีย
สภาพแรงงานคนทำงานบ้านชาวผิวดำ
ยังคงเผชิญกับมรดกตกทอดของการ
เป็นทาสที่คอยกำหนดการเหยียดผิวเชิง
โครงสร้างที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หลายคน
ถูกบังคับให้ย้ายถิ่นฐานในตอนอายุยัง
น้อยแค่ 5 หรือ 7 ขวบเพื่อมาทำงานใน
บ้านของคนผิวดำโดยไม่ได้รับค่าจ้าง มี
แต่คำมั่นสัญญาว่าจะได้อาหาร เสื้อผ้าใช้
แล้ว และอนาคตที่ดีกว่าซึ่งไม่เคยเกิดขึ้น
จริง ลูกจ้างคนทำงานบ้านในแอฟริกาใต้
ต่างมีประสบการณ์คล้ายกันนี้เมื่อ
นโยบายและกฎหมายแบ่งแยกสีผิวจะ
เกณฑ์หญิงผิวดำให้เข้าไปอยู่ในบ้านของ
ครอบครัวคนผิวดำ พร้อมๆ กับปล่อยให้
พวกเขาและลูก ๆ ติดอยู่ในกับดักความ
ยากจนจากรุ่นสู่รุ่น การต่อสู้เพื่อต่อต้าน
การเหยียดผิวมีความเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้ง
กับการต่อสู้ดิ้นรนของลูกจ้างคนทำงาน
บ้านเพื่อปลดแอกและเพื่อสิทธิในการ
ทำงานที่มีคุณค่า

คนงานย้ายถิ่นเพื่อแสวงหาคุณภาพ
ชีวิตที่ดีกว่าเดิมและวิธีเลี้ยงดูครอบครัว
และชุมชนของพวกเขา บ่อยครั้งที่พวกเขา
หลบหนีจากความทุกข์ทรมาน ความ

รุนแรง และอันตรายรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้ง
ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ ลูกจ้างทำงานบ้านที่
เป็นแรงงานข้ามชาติมีส่วนสนับสนุนการ
พัฒนาเศรษฐกิจของทั้งประเทศต้นทาง
และปลายทาง แต่ได้
รับการปฏิบัติเหมือน
เป็นแรงงานด้อยค่า
และเป็นผู้ย้ายถิ่นที่ไม่
พึงประสงค์ ความเป็น
จริงที่เกิดขึ้นของหญิง
ชาวแอฟริกันผู้ย้าย
ถิ่นมาทำงานบ้านใน
ตะวันออกกลาง แสดง
ให้เห็นถึงระบบการย้ายถิ่นที่เหยียด
ผิว ที่ผูกพวกเขาติดไว้กับนายจ้างโดย
ปราศจากเสรีภาพในการเลือกนายจ้าง
หรือเคลื่อนที่ ระบอบการปกครองตั้ง
กล่าวแสวงหาประโยชน์จากความเปราะ
บางของผู้ย้ายถิ่น และเปิดช่องโหว่ให้
มีการขูดรีดและล่วงละเมิดพวกเขา ซึ่ง
รวมถึงการใช้ความรุนแรงทางเพศและ
ความรุนแรงรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ
เพศวิถี รัฐบาลที่ส่งออกแรงงานและ
รับแรงงานข้ามชาติ สถาบันระหว่าง
ประเทศ และนายจ้างมักปฏิบัติต่อลูกจ้าง
คนทำงานบ้านว่าไม่มีทักษะ ไม่คู่ควรกับ
ค่าตอบแทนที่ยุติธรรม และไร้ศักดิ์ศรี
และสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

เราขอปฏิเสธเรื่องเล่าที่ ลดทอนความเป็นมนุษย์ นี้

การสร้างเศรษฐกิจด้วยแนวคิดสตรีนิยมจะต้องทำลายสถานะที่เป็นอยู่ การต่อสู้เพื่อสิทธิแรงงานของเราในระบบเศรษฐกิจการให้การดูแลไม่สามารถแยกขาดจากการต่อสู้กับระบบปิตาธิปไตยและทุนนิยมที่ใหญ่กว่า ซึ่งคอยสร้างความไม่เท่าเทียม ขูดรีดแรงงานและทรัพยากรของโลก

นโยบายเสรีนิยมใหม่ที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศได้ทำลายหน้าที่การให้การดูแลของรัฐ เงินสนับสนุนประกันสังคม สาธารณสุข ความมั่นคงด้านอาหาร ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีก็ลดลงเรื่อยๆ ทั้งนี้ สมมติฐานที่มักไม่มีใครเอ่ยถึงเบื้องหลังการรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและบริการสาธารณะที่จำเป็น ก็คือ แรงงานสตรีจะมาทำหน้าที่เติมเต็มช่องว่างนี้

วิกฤตการณ์ที่เกิดจากการขูดรีดของทุนนิยมกำลังออกดอกออกผล โดยมีวิกฤตสภาพภูมิอากาศที่กำลังทำลายวิถีชีวิตและชุมชน แรงงานคนทำงานบ้านได้รับผลกระทบอย่างไม่สมส่วนจากวิกฤตนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ต้องพึ่งพาที่ดินเพื่อทำการเกษตรยังชีพและความมั่นคงทางอาหาร เพราะไม่มีที่ดินเหลืออีกต่อไปเนื่องจากถูกนำไปใช้ในกิจการเหมืองแร่ ในชนบทที่ขาดแคลนน้ำสะอาด พื้น และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ สิ่งนี้ส่งผลกระทบต่อสตรีผู้ได้รับมอบหมายให้หาเครื่องยังชีพแก่ครอบครัว ในพื้นที่เขตเมือง คนงานต้องเผชิญกับคลื่น

ความร้อนและสภาวะรุนแรงอื่นๆ ในขณะที่ยังไม่สามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิง สถานการณ์นี้เพิ่มภาระการดูแลโดยปราศจากการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม

ขบวนการเคลื่อนไหวของลูกจ้างผู้ทำงานบ้านและแรงงานภาคการดูแลมีประวัติการจัดตั้งอันยาวนานที่เกี่ยวข้องกับงานดูแลตามคำจำกัดความของคุณก่อนที่ ILO จะรับรองกรอบการทำงาน [5R framework](#) (ยอมรับ ลด กระจาย ใหม่ ตอบแทน เป็นตัวแทน) นานหลายปี แลกเปลี่ยนฉบับนี้ต่อยอดจากข้อเรียกร้องหลายข้อที่เรียกร้องโดยองค์กรต่างๆ เช่น สมาชิกสหพันธ์ลูกจ้างทำงานบ้าน ([IDWF's members for an inclusive care agenda](#)) กติกาสังคมว่าด้วยงานดูแล ([Social Pact on Care](#)) ของ ES-CR-net โดยเพิ่ม "R" ตัวที่ 6 จากกรอบการทำงานเดิม เพื่อรวมความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนกรอบคิดเศรษฐกิจให้เป็นเศรษฐกิจการให้การดูแล หรือ แลกเปลี่ยนฉบับว่าด้วยการสร้างองค์กรทางสังคมแห่งการดูแลใหม่ ([Manifesto for Rebuilding the Social Organisation of Care](#)) ของสหภาพแรงงานกิจการสาธารณะ (Public Services International-PSI) เหล่านี้คือตัวอย่างบางส่วนจากองค์กรระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศที่จัดตั้งและทำงานเกี่ยวกับงานดูแลและสิทธิของคนทำงานบ้าน

**แนวทางสตรี
นิยมของเราที่
มีต่อเศรษฐกิจ
การให้การดูแล
จึงขอเรียก
ร้องให้เปลี่ยน
ทัศนะงานดูแล
ใหม่อย่างถอน
รากถอนโคน**

สมาคมเพื่อสิทธิสตรีในการพัฒนา (AWID) เป็น
องค์กรสตรีนิยมระดับโลกที่มีสมาชิกและสนับสนุนขบวนการ
เคลื่อนไหว

www.awid.org

เราขอขอบคุณการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและกลุ่มองค์กร
ของลูกจ้างทำงานบ้าน สหภาพแรงงาน เครือข่าย แรงงานและ
ขบวนการสตรีนิยมที่ร่วมกันออกแถลงการณ์ฉบับนี้ รวมทั้ง
บุคคลเหล่านี้ ได้แก่

Fish Ip, Nancy Kachingwe, Ariane Kitoko, Brahm
Press, Maryam Al Tibi, Medha Thatte, Farhana Afrin
Tithi, Roula Seghaier, Mariana Gomeceria, Charlene
May, Francisca Ankrah, Wang Meng, Bandana
Pattanaik, Adriana Paz, Alejandra Scampini, Ida
le Blanc, Maria Botero, Khensani Motileni, Julia
Soanirina, En Lestari, Juana Toledo, Eugenia Likar,
Claudia Lazzaro, Betty Vilicia Mitma, Basma Eid,
Claribed Palacios Garcia, Mona Ezzat, Essi Kotor, Mary
Ann Abunda, และ Carine Metz Abu Hmeid

งานสร้างสรรค์เสรี สามารถนำผลงานไปใช้ ทำซ้ำ ดัดแปลง
ต่อ ยอดได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการค้าหากำไร

ระหว่างประเทศ

(CC BY-NC-SA 4.0)

www.creativecommons.org

สิ่งพิมพ์นี้นำไปแจกจ่ายต่อได้ แต่ต้องไม่ใช่เพื่อการค้าในทุก
สื่อ โดยไม่ให้เปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้นและแสดงเครดิตของ
AWID กับ

ผู้เขียน

ตีพิมพ์โดย AWID (ปี 2023)

awid